

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Tehoisku rotarokotteesta

Tutkija, rokoteturvallisuuslääkäri Ulpu Elonsalo

Rokotusohjelmayksikkö / Rokotusten ja immuunisuojaajan osasto

Rotavirusrokote kaikille imeväisikäisille

- **Tarjotaan 1.7.2009 ja sen jälkeen syntyneille maksutta kansallisen rokotusohjelman osana.**
- Perheet kustantavat itse loppuun sitä ennen syntyneille aloitetut rokotussarjat.
- Kahdesta mahdollisesta rokotteesta tarjouskilpailun perusteella ohjelmaan otettiin **RotaTeq-valmiste.**
- Tämä valmiste on käytössä kaksi vuotta, sitten uusi tarjouskilpailu.
- **Neuvoloissa rokotukset ovat alkaneet 1.9.09.**

Rotavirusinfektio

- **Leviää erittäin helposti**
 - rotavirukset ovat hyvin kestäviä
 - ripulin aikana yhdessä ulostegrammassa voi olla jopa sata miljardia infektiokykyistä virusta
 - virusta erittyy ulosteeseen vielä viikon ajan oireiden loppumisesta.
- **Itämisaika on muutama päivä tartunnasta.**
- **Oireina vetinen ripuli, oksentelu ja kuume**
 - vaatii aktiivista hoitoa
 - oireet kestävät yleensä 5 vuorokautta.
- **Erityisesti pienimmillä voi johtaa nopeasti kuivumiseen ja sairaalahoitoon.**

Suuri tautitaakka

- **Suomessa esiintyvyyksi kohdentuu talvi-kevätkausiin.**
 - Yli 11 000 alle 5-vuotiasta lasta tarvitsee terveydenhuollon palveluja.
 - Lähes yhtä monta lasta sairastaa taudin kotona.
 - Vuosittain arviolta 2400 sairaalahoitojaksoa, 3700 poliklinikkakäyntiä ja 9000 terveystakeskuskäyntiä.
 - Kiitos tehokkaan hoidon, Suomessa lapsia kuolee hyvin harvoin rotavirusripulin takia.
- Valtaosa lapsista sairastaa taudin 3 v ikään mennessä, lähes kaikki 5 v ikään mennessä.

Suuri tautitaakka

- **Harmillinen ja ikävä tauti sairastuneille ja heidän läheisilleen, lapsiperheille.**
- **Merkittävä kuormitus yhteiskunnalle ja erityisesti terveydenhuollolle.**
- **Rotavirus aiheuttaa sairaalahoitoon johtavista ripulitaudeista valtaosan**
 - talvikaudella 70-80 %.

Tehokaat rotavirusrokotteet

- **Antavat hyvän suojan tavanomaisimpien rotavirustyyppien aiheuttamia ripulitauteja vastaan.**
- **Ehkäisevät yhdeksän vakavaa rotavirusripulia kymmenestä.**
- **Suojatehoa on vielä toisenakin seurantavuotena.**
- **Suojaavat juuri siinä iässä, missä tartunnan saaminen on tavanomaisinta.**

- Eivät ehkäise muiden virusten aiheuttamia ripulitauteja.

Rokotteen mahdolliset haitat

- **Laajoissa turvallisuustutkimuksissa rokotteet on todettu turvallisiksi ja hyvin siedetyiksi.**
- **Jos jotain oireita ilmenee, ne ovat yleensä lieviä, hoidettavia ja ohimeneviä.**
 - Muutamalla prosentilla lapsista voi esiintyä ripulia tai löysiä ulosteita.
 - Ohimeneviä ilmavaivoja, pulauttelua ärtyneisyyttä ja lieviä yleisoireita on raportoitu.
 - Oireita voi lieventää antamalla vauvalle maitohappobakteereja.

Rotarokotteiden turvallisuus

- **Rokotteita on jaeltu jo miljoonia käyttöannoksia.**
- **Ei ole todettu lisääntyntä riskiä vakaviin tapahtumiin.**
- **Esillä on ollut mahdollinen kohonnut suolentuppeuman ja Kawasakin taudin riski.**
- Tieteellistä näyttöä näiden yhteydestä nyt käytössä olevien rotavirusrokotteiden antamiseen ei ole.
- Tarkka seuranta on edelleen tärkeää.
- Kaikki suolentuppeuma- ja Kawasakin tauti - tapaukset, jotka todetaan kahden kuukauden kuluessa rotarokotuksesta tulee ilmoittaa THL:lle.

RotaTeq-rokote

- **On suun kautta annettava rokote, ei saa injektoida.**
- **On tarkoitettu vain imeväisikäisille.**
- Sisältää eläviä, taudinaiheuttamiskyvyltään heikennettyjä viruksia.
- Apuaineina on sokereita, suoloja ja vettä.
- Ei sisällä säilytysaineita.
- Säilytetään viileässä, ei saa jäätyä, lämpöherkkä.

Rokotetta ei anneta, jos

- Tiedetään tai epäillään, että lapsella on jokin vastustuskykyä heikentävä sairaus.
- Lapsella on ollut suolentuppeuma.
- On todettu synnynnäinen ruoansulatuskanavan epämuodostuma, joka altistaa suolentuppeumalle.

Siirrä rokottamista, jos vauvalla on

- kuumeinen infektio
- ripuli- tai oksenteluoireita.

Rokotussarjan toteuttaminen

- **Sarjaan kuuluu kolme annosta.**
- **THL suosittaa että rokoteannokset annetaan 2, 3 ja 5 kuukauden ikäisinä.**
- **Jos tämä ei ole mahdollista niin:**
 - Ensimmäisen annoksen voi antaa 6-12 viikon ikäiselle lapselle.
 - Annosten minimivälin tulee olla neljä viikko.
 - Kolmatta annosta annettaessa lapsi saa olla enintään 26 viikon ikäinen.
- **Noudata annosikärajoja.**

Annostelusta

- **Ruoan, nesteen tai äidinmaidon antamisella ei ole merkitystä tehoon**
 - ensin rokote ja sitten rintamaito tai tuttipullo
 - ei syöttämistä juuri ennen rokotteen antamista → pulautusriski kasvaa.
- **Uutta annosta pulauttamisen jälkeen ei anneta.**
- **Keskosille annetaan kalenteri-iässä.**
- **Rotavirusrokote voidaan antaa yhtä aikaa muiden imeväisiän rokotteiden kanssa.**

Erittyminen ulosteeseen

- Ensimmäisen annoksen jälkeen alle 9 prosentilla lapsista löytyy ulosteesta rokoteviruksia.
 - Suurimmillaan erittyminen on seitsemännen päivän tienoilla.
 - Ei enää merkittävää II ja III annoksen jälkeen.
- Viruksesta ei koidu vaaraa terveille perheenjäsenille tai läheisille, huolehditaan tavanomaisesta käsihygieniasta esim. vaipanvaihdon yhteydessä.
- Jos rokotteen saaneella on löysiä ulosteita tai ripulia, ei saa osallistua vauvauintiin.
 - Oireeton lapsi voi osallistua normaalisti.

Rokottamisen hyödyt

- Rokote estää yhdeksän kymmenestä vaikeasta rotavirusripulista.

Jos kattavuus on korkea, niin

- Harvinaisilta lasten ripulikuolemilta vältytään maassamme todennäköisesti täysin.
- Sairaalahoidot ja -infektiot, muiden terveystalvelujen käyttö ja vanhempien työstä poissaolot vähenevät oleellisesti.
- Oletettavasti koko väestön sairastuminen rotavirusinfektioihin vähenee.

